

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

LEERPLAN TWEEDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

HAAR - EN SCHOONHEIDSVERZORGING

SPECIFIEK GEDEELTE
ARBEIDSMARKTGERICHTE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(3de en 4de jaar)

LEERPLANNUMMER
2024/2A/HAA

INSPECTIENUMMER
volgt na advies

Versiedatum
31/01/2024

STUDIEDOMEIN

MAATSCHAPPIJ &
WELZIJN

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	3
Gepersonaliseerd Samen Leren	4
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	4
Logische doorstroommogelijkheden	4
Opbouw van de leerplandoelen	5
Herkomst van de doelen	5
De leerplandoelen	5
Subdoelen	6
Minimale inhoudelijke afbakening	6
Nummering van de leerplandoelen	6
Leerplandoelen	7
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	17
Minimale materiële vereisten	18
Vakkenkoppeling	19
Pedagogisch – didactische ondersteuning	20

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte arbeidsmarktgerichte finaliteit, tweede graad. Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Tweede graad secundair onderwijs - Basisvorming arbeidsmarktgerichte finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen realiseren doelen die in de 3de graad leiden naar de beroepskwalificaties Kapper en Schoonheidsspecialist.

- De **kapper** ontvangt en adviseert klanten en helpt hen bij de keuze van kapsels, haarsnitten en haarstukken, houdt rekening met modetrends, de kenmerken en de wensen van de klant en adviseert en verkoopt producten teneinde autonoom haarbehandelingen te realiseren vanuit esthetisch en hygiënisch oogpunt met respect voor de geldende regels binnen het kapsalon.
- De **schoonheidsspecialist** voert schoonheids- en lichaamsverzorgingen uit op het gelaat, de handen, de gezonde voeten en andere lichaamsdelen en informeert over een goede verzorging van het lichaam, over de esthetiek en over schoonheidsproducten teneinde het uiterlijk en het welzijn van de mens in stand te houden of mooier/beter te maken.

Doelgroep

Leerlingen die het eerste leerjaar van de tweede graad aanvangen in de arbeidsmarktgerichte finaliteit, hebben door het behalen van de eindtermen van de eerste graad de nodige basiscompetenties verworven om de overstap naar de tweede graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de tweede graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de eerste graad hebben leerlingen in het kader van een brede, oriënterende graad gekozen voor een basisoptie.

- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die aansluit bij deze studierichting hebben al enigszins kennis gemaakt met de inhoud van deze studierichting. Afhankelijk van de gevolgde basisoptie in de A- of B-stroom zal de voorkennis echter grondig verschillen.
- Leerlingen die een basisoptie gekozen hebben die minder of niet aanleunt bij de deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

In een aantal gevallen stromen leerlingen op basis van leeftijd in een studierichting in de tweede graad in, op voorwaarde van een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad.

Vanuit het bovenstaande kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de tweede graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de tweede graad.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Logische doorstroommogelijkheden

Deze studierichting heeft een logische doorstroom naar:

- Haarverzorging (arbeidsmarktgerichte finaliteit, derde graad)
- Schoonheidsverzorging (arbeidsmarktgerichte finaliteit, derde graad)

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK2_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK2_01.01):
 - BK2: Het gaat hier over een doel uit de tweede graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
 - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
 - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1, kennisdoel cd of geen nummer):
 - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers tweede graad dubbele finaliteit zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - In de plaats van het nummer kan er ook 'kennisdoel cd'. Dit betekent dat een kenniselement uit het curriculumdossier als een zelfstandig doel is opgenomen.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK2_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK2_01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK2_01.01.
 - Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

BK2_01.01	1
De leerlingen werken onder begeleiding in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures.	
toepassen	
BK2_01.01.01	Subdoel 1
De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om teamgericht te werken.	
BK2_01.01.02	Subdoel 2
De leerlingen passen onder begeleiding strategieën toe om doelgericht te communiceren.	
BK2_01.01.03	Subdoel 3
De leerlingen passen onder begeleiding interne procedures en afspraken toe.	

BK2_01.02	2
De leerlingen handelen onder begeleiding kwaliteitsbewust.	
toepassen	
BK2_01.02.01	Subdoel 1
De leerlingen passen onder begeleiding procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.	
BK2_01.02.02	Subdoel 2
De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor planning en organisatie toe.	
BK2_01.02.03	Subdoel 3
De leerlingen passen onder begeleiding strategieën voor kwaliteitscontrole toe.	

BK2_01.03	3
De leerlingen handelen onder begeleiding economisch en duurzaam.	
toepassen	
BK2_01.03.01	Subdoel 1
De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.	
BK2_01.03.02	Subdoel 2
De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.	

BK2_01.04	4
De leerlingen handelen onder begeleiding veilig, ergonomisch en hygiënisch.	
toepassen	
BK2_01.04.01	Subdoel 1
De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot veilig handelen.	
BK2_01.04.02	Subdoel 2
De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot ergonomisch handelen.	
BK2_01.04.03	Subdoel 3
De leerlingen passen onder begeleiding procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.	

BK2_02.01

De leerlingen richten onder begeleiding de werkplek doelgericht in.

toepassen

BK2_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen stemmen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) af op de opdracht.

BK2_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen leggen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) in functie van de opdracht klaar.

BK2_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen bergen onder begeleiding het materiaal (als verzamelnaam) na de opdracht op.

BK2_02.01.04

Subdoel 4

De leerlingen brengen onder begeleiding de voorraad in kaart om nakende tekorten te signaleren.

BK2_02.02

De leerlingen observeren (het gedrag van) een model en (de reactie van) de huid.

- waarnemen en observeren
- beïnvloedende factoren
- steekkaart van een model

toepassen

BK2_02.03

De leerlingen illustreren trends in haar- en lichaamsverzorging.

- evolutie en trends in haar- en lichaamsverzorging
- persoonlijke stijl
- vorm
- kleur

begrijpen

BK2_02.04

7

De leerlingen voeren eenvoudige haarverzorgingen uit bij een model.

toepassen

BK2_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren een haar- en hoofdhuidanalyse uit bij een model.

- fysiologie en anatomie van het haar

BK2_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren was-, ontwar- en verzorgingstechnieken uit bij een model.

- basislijn van professionele shampoos
- verzorgingsproduct: basislijn van professionele conditioners
- materialen, producten en technieken voor wassen, ontwarren en verzorgen van haar

BK2_02.04.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren een hoofdhuidmassage uit bij een model.

- hoofdhuidmassage: relaxerende massage

BK2_02.05

8

De leerlingen vormen het haar tijdelijk om bij een model.

toepassen

BK2_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren brushingtechnieken uit op oefenhoofd en bij een model.

- brushingtechnieken: volumetechnieken, dieptetechnieken, effecttechnieken
- materialen en producten voor brushing

BK2_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren watergolftechnieken uit op oefenhoofd en bij een model.

- watergolftechnieken: klassieke oprolling, middenscheiding, zijscheiding, baksteenvorm, diepteoprolling
- materialen en producten voor watergolf

BK2_02.05.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren föhntechnieken uit op oefenhoofd en bij een model.

- föhntechnieken: handdrogen
- materialen en producten voor föhnen

BK2_02.06

9

De leerlingen voeren een eenvoudig gelegenheidskapsel uit op een oefenhoofd of bij een model.

toepassen

BK2_02.06.01

Subdoel 1

De leerlingen voeren vlechttechnieken uit op oefenhoofd of bij een model.

- vlechttechnieken: visgraat, 3-vlecht, 4-vlecht, invlecht, opvlecht
- materialen of producten voor vlechttechnieken

BK2_02.06.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren opsteekkapsels uit op oefenhoofd of bij een model.

- technieken voor opsteekkapsels: torsen, knopen, lussen, tegenkammen
- materialen en producten voor opsteekkapsels

BK2_02.06.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren creatieve gelegenheidskapsels uit op oefenhoofd of bij een model.

- accessoires

BK2_02.07

10

De leerlingen voeren een kleuring uit bij een model.

toepassen

BK2_02.07.01

Subdoel 1

De leerlingen bepalen onder begeleiding de kleurformule aan de hand van toonhoogte, weerschijn en de gewenste kleur.

- kleurenster of kleurencirkel

BK2_02.07.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren kleurtechnieken uit op oefenhoofd en bij een model.

- kleurtechnieken: eerste kleuring, bijwerken uitgroei, oprissen lengtes
- materialen en producten voor kleuren

BK2_02.07.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren emulsietechnieken uit op oefenhoofd en bij een model.

BK2_02.08

11

De leerlingen voeren een basissnit uit bij een model.

toepassen

BK2_02.08.01

Subdoel 1

De leerlingen verwerven inzicht in basissnitten.

- vorm, textuur, structuur
- afdelingen, stand van het hoofd, scheidingen, verdelingen, projecties, stand van de vingers en materiaal, kniplijnen

BK2_02.08.02

Subdoel 2

De leerlingen realiseren de basissnitten dames op oefenhoofd.

- basissnitten dames: massieve vorm, gradatie, gelijkmatige lagen, toenemende lagen
- materialen en kniptechnieken voor basissnitten dames

BK2_02.08.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren een basissnit dames uit bij een model.

BK2_02.08.04

Subdoel 4

De leerlingen realiseren de basissnit heren op oefenhoofd en bij een model.

- basissnit heren: vierkantsvorm
- materialen en kniptechnieken voor basissnit heren

BK2_02.09

De leerlingen passen afwerkingstechnieken en -producten toe.

- basismaterialen, producten en technieken voor het afwerken van het kapsel

toepassen

BK2_02.10

12

De leerlingen passen de basisbehandeling van scheren toe.

- basisbehandeling van scheren: nat scheren van baard, bakkebaard of snor
- materialen, producten en technieken voor inzepen en scheren

toepassen

BK2_02.11

13

De leerlingen reinigen de huid en de nagels van een model in functie van de verdere behandeling.

toepassen

BK2_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen reinigen de huid van een model.

- materialen, producten en technieken voor het verwijderen van make-up en reinigen van de huid

BK2_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen reinigen de nagels van een model.

- materialen, producten en technieken voor het desinfecteren en reinigen van de nagels

BK2_02.11.03

Subdoel 3

De leerlingen voeren een huid- en nagelanalyse uit bij een model.

- fysiologie en anatomie van huid en nagels
- veel voorkomende huid- en nagelaandoeningen

BK2_02.12

14

De leerlingen brengen een basismake-up aan bij een model.

- kleurenleer
- make-up: dag make-up en avond make-up
- materialen, producten en technieken voor het aanbrengen van make-up
- materialen en producten om het kapsel opnieuw in orde te brengen

toepassen

BK2_02.13

15

De leerlingen voeren een basishandverzorging en handmassage uit bij een model.

- fysiologie en anatomie van de hand
- handverzorging: klassieke manicure, klassiek lakken
- handmassage: relaxerende massage
- apparatuur, materialen, producten en technieken voor een handverzorging en handmassage

toepassen

BK2_02.14

16

De leerlingen voeren een basisgelaatsverzorging en gelaatsmassage uit bij een model.

- fysiologie en anatomie van het gelaat
- gelaatsverzorging: dieptereiniging, epilatie van wenkbrauwen met pincet, gelaatsmasker
- gelaatsmassage: beperkte vette massage
- apparatuur, materialen, producten en technieken voor een gelaatsverzorging en gelaatsmassage

toepassen

BK2_02.15

De leerlingen verwelkomen een model.

- verbale en non-verbale communicatie
- effecten van non-verbaal gedrag
- beleefdheidsconventies: principes van (klant)vriendelijkheid

toepassen

BK2_02.16

De leerlingen nemen afscheid van een model.

toepassen

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de tweede graad arbeidsmarktgerichte finaliteit worden de eerste stappen gezet met het oog op het realiseren van de competenties van de onderliggende beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad worden elementen van deze competenties aangeleerd en dit steeds met een beperkte mate van autonomie. Geen enkele beroepsgerichte competentie wordt bijgevolg volledig en op het gevraagde beheersingsniveau van de beroepskwalificatie in de tweede graad (niet – OK2) gerealiseerd.

Minimale materiële vereisten

De minimale materiële vereisten voor deze studierichting zijn [via deze link](#) te raadplegen.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling voor deze studierichting is [via deze link](#) te raadplegen.

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.